

Suggesties rekenkameronderwerpen gemeente Leusden

Aan: Werkgroep financiële verantwoording Leusden

Van: Rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand

Datum: 12 april 2023

Inleiding

In de tweede helft van 2023 heeft de rekenkamercommissie weer ruimte om een nieuw onderzoek op te starten voor de gemeente Leusden. De rekenkamercommissie is onafhankelijk en bepaalt in principe zelf welke onderwerpen zij onderzoekt. Maar wij staan open voor verzoeken van de gemeenteraad en suggesties van de leden van uw werkgroep. Wij vinden het belangrijk dat de gemeenteraad de keuze voor een onderwerp steunt. Ook vinden we het belangrijk dat een onderwerp aansluit bij de actualiteit van en relevantie voor uw gemeente. In de vergadering van de werkgroep van 28 november 2022 is afgesproken dat de rekenkamercommissie suggesties voor onderzoeksonderwerpen aanlevert, zodat de leden van de werkgroep deze kunnen bespreken in de fracties. Vervolgens kunnen deze dan in de reeds geplande vergadering van 12 juni 2023 worden besproken en kan een keuze gemaakt worden.

In dit memo staat een overzicht van onderwerpen die geschikt zijn voor een rekenkameronderzoek. Per onderwerp is aangegeven wat een mogelijke onderzoeksvraag kan zijn. Het zijn onderwerpen die wij en/of andere rekenkamers al eerder hebben onderzocht.

Er kunnen natuurlijk ook onderwerpen zijn die specifiek voor uw gemeente relevant zijn. Ook zulke specifieke onderwerpen kunnen geschikt zijn voor een rekenkameronderzoek. We hebben in dit memo ook criteria opgenomen waaraan u moet denken bij het kiezen van een rekenkameronderwerp. Verder geven we een overzicht van verschillende soorten onderzoek. Bij de onderzoeken die we doen, kijken we naar mogelijke verbeteringen in het beleid en doen daar aanbevelingen voor.

Voor meer informatie over de inhoud van een rekenkameronderzoek kunt u ook dit korte filmpje bekijken: <https://vimeo.com/789021627>.

Wij vragen u om uiterlijk 24 mei 2023 mogelijke onderwerpen aan ons door te geven. Wij vragen om daarbij aan te geven waarom een onderzoek naar dit betreffende onderwerp relevant is en wat mogelijke onderzoeksvragen zijn. Vervolgens kunnen wij deze onderwerpen nader bekijken en kunnen we deze met elkaar bespreken tijdens de vergadering op 12 juni 2023.

De vergadering van 12 juni zal zoals afgesproken ook in het teken staan van de wijzigingen als gevolg van de invoering van de wet versterking decentrale rekenkamers.

Onderzoeksonderwerpen met mogelijke vraag/insteek

Ruimtelijk domein

- Omgevingswet

In hoeverre is de gemeente gereed voor de invoering van de Omgevingswet?

- Woonbeleid / woningbouwproblematiek
In hoeverre is het woonbeleid en de uitvoering doeltreffend, mede gezien de huidige vraag naar woningen?
- Multifunctionele accommodaties
In hoeverre is het beheer en gebruik van dergelijke accommodaties doelmatig en doeltreffend?
- Leegstand / bedrijventerreinen
Wat is de staat van de bedrijventerreinen, in hoeverre heeft de gemeente grip op de bezetting van deze terreinen?
- Vastgoedbeleid
Inzicht in het gemeentelijke vastgoed en beheer, is het beleid doelmatig en doeltreffend?
- Beheer en onderhoud openbare ruimte
Hoe wordt de openbare ruimte beheerd en gebeurt dit doelmatig en doeltreffend? Hoe ervaren inwoners het huidige niveau van beheer en onderhoud?
- Centrumontwikkeling en/of kernenbeleid
Wat is het beleid van de gemeente ten aanzien van het centrum en/of eventuele kernen, hoe is daar uitvoering aan gegeven en wat is er bereikt?
- Grondbeleid
Is het grondbeleid doeltreffend en doelmatig, draagt het bij aan de huidige opgaven ten aanzien van onder andere wonen en duurzaamheid?
- Vergunningverlening
Verloopt de vergunningverlening effectief en efficiënt? Worden de vergunningen verleend volgens de geldende regelgeving?

Sociaal domein

- Participatiebeleid
Wat houdt het participatiebeleid in, hoe wordt het uitgevoerd en wat zijn de resultaten?
- Wmo-beleid
In hoeverre realiseert de gemeenten de doelstellingen uit het wmo-beleid?
- Jeugdbeleid
Hoe wordt het jeugdbeleid uitgevoerd en in hoeverre is het beleid effectief?
- Doelgroepenvervoer / leerlingenvervoer
Hoe is doelgroepenvervoer/leerlingenvervoer in de gemeente georganiseerd, is de uitvoering doelmatig en doeltreffend, zijn de klanten tevreden?
- Schuldhulpverlening
Op welke wijze pakt de gemeente de schuldenproblematiek aan, is de uitvoering doeltreffend en doelmatig?
- Wet Taaleis / inburgering
Voldoet de gemeente aan de Wet Taaleis (deze wet vereist dat bijstandsgerechtigden de Nederlandse taal leren), hoe geeft de gemeente vorm aan de inburgering van nieuwkomers?
- Zorgfraude
Heeft de gemeente in haar beleid en uitvoering voldoende waarborgen ingebouwd om het risico op zorgfraude effectief tegen te gaan?

- Inkoop en aanbesteding sociaal domein
Is de wijze van inkoop en aanbesteding in het sociaal domein effectief en efficiënt? Draagt het bij aan het realiseren van de doelstellingen van het sociaal domein?

Energie en duurzaamheid

- Beleid voor energietransitie / klimaat
Is het huidige beleid voor energietransitie/ klimaat doeltreffend, worden de doelstellingen met de huidige aanpak gerealiseerd, hoe kan de gemeenteraad invloed uitoefenen?
- Afvalbeleid
Wat zijn de kwalitatieve en kwantitatieve effecten van het afvalbeleid, realiseert de gemeente de doelstellingen?
- Duurzaamheidsbeleid
Wat houdt het gemeentelijke duurzaamheidsbeleid in, slaagt de gemeente erin om de ambities en doelen te realiseren?

Veiligheidsdomein

- Veiligheidsbeleid
Wat is de inhoud van het veiligheidsbeleid, hoe voert de gemeente dit uit, hoe wordt samengewerkt met ketenpartners en welke resultaten worden behaald?
- Handhavingsbeleid
Hoe ziet het handhavingsbeleid eruit, hoe voert de gemeente het uit en worden de doelstellingen bereikt?
- Ondernijning
In hoeverre is de aanpak van de gemeente – samen met ketenpartners – om ondermijnende criminaliteit te bestrijden en te voorkomen doeltreffend?
- Informatieveiligheid
Welk beleid heeft de gemeente op het gebied van informatieveiligheid / cybercrime, hoe geeft de gemeente hier uitvoering aan, hoe kan dit worden verbeterd?

Dienstverlening

- Gemeentelijke dienstverlening
Wat is het gemeentelijke beleid en de visie op de dienstverlening, bereikt de gemeente de gewenste kwaliteit, wat vinden inwoners van de dienstverlening?
- Klantcontactcentrum
Hoe heeft de gemeente het klantcontactcentrum ingericht, is dit doelmatig en doeltreffend, hoe ervaren inwoners het contact?
- Digitale dienstverlening
Wat is de stand van zaken van de digitale dienstverlening, voldoet de gemeente aan landelijke normen bijvoorbeeld ten aanzien van toegankelijkheid?

Verkeer en vervoer

- Verkeer, bereikbaarheid en verkeersveiligheid
Wat is het beleid van de gemeente en hoe wordt dit uitgevoerd, welke resultaten worden behaald, hoe betreft de gemeente inwoners hierbij?

Economie en toerisme

- Economie
Hoe ziet het economische beleid eruit, hoe wordt het uitgevoerd en is het doeltreffend en doelmatig?
- Toerisme
Hoe ziet het toerismebeleid eruit, hoe wordt het uitgevoerd en is het doeltreffend en doelmatig? In hoeverre is de gemeente in staat om het toerisme te beïnvloeden?
- City marketing
Hoe ziet het beleid eruit, hoeveel geld en middelen worden hiervoor ingezet, hoe wordt het uitgevoerd, is het doeltreffend en doelmatig, in hoeverre worden ondernemers betrokken?
- Beleid voor detailhandel
In hoeverre slaagt de gemeente erin om doelmatig en doeltreffend beleid te voeren, zodat de detailhandel en horeca worden versterkt in de gewenste richting?

Bestuur en financiën

- Legesheffing
Hoe berekent de gemeente de kosten van producten en diensten door in de heffingen? Voldoet de gemeente aan de geldende regels, hoe vindt de controle hierop plaats?
- Afvalstoffenheffing
Hoe is deze heffing opgebouwd en is dat inzichtelijk voor inwoners?
- Subsidiebeleid
Hoe zorgt de gemeente ervoor dat ze de verstrekte subsidies doelmatig, doeltreffend en rechtmatig inzet?
- Uitvoering van taken bij uitbesteden en samenwerken
Hoe zorgt de gemeente voor grip op de uitvoering van de taken, hoe vindt de verantwoording plaats en hoe controleert de gemeente dat de taken worden uitgevoerd zoals afgesproken?
- Regionale samenwerkingen / Gemeenschappelijke regelingen / Verbonden partijen
Hoe houdt de gemeente grip bij gemeenschappelijke regelingen, hoe kan de gemeenteraad sturen en controleren?
- Inhuur derden
Wat is de omvang, aard, doelmatigheid en doeltreffendheid van de inhuur van extern personeel en adviseurs?
- Subsidiebeleid
In hoeverre dragen de activiteiten van de subsidieontvangers bij aan de beoogde doelstellingen? Hoe wordt dat verantwoord en gecontroleerd door de gemeente? Verloopt het subsidieproces efficiënt?

Overig

- Privacybeleid
Heeft de gemeente het privacybeleid op orde, voldoet de gemeente aan wettelijke regels, heeft de gemeente zicht op de risico's?
- Integriteitsbeleid
Hoe ziet het integriteitsbeleid eruit en hoe wordt het uitgevoerd en hoe wordt hierover gecommuniceerd?

- Sport- en cultuurbeleid
Wat houdt het cultuur- en sportbeleid van de gemeente in, hoe wordt hier vorm aangegeven, is de uitvoering doeltreffend en doelmatig? Hoe worden de beschikbare gelden besteed?
- Sportvoorzieningen
Hoe worden de sportvoorzieningen onderhouden en beheerd, is dit effectief en efficiënt, welke invloed heeft de gemeente hierop?

Criteria voor rekenkameronderzoek

Een onderwerp is geschikt als er een financieel en/of maatschappelijk belang is. Daarnaast vindt de rekenkamercommissie het belangrijk dat er leereffecten te verwachten zijn voor de raad, het college en/of de ambtelijke organisatie. Een onderwerp is niet geschikt als het recent onderzocht is door de rekenkamercommissie of door de gemeente. Ook als de vraag op een andere eenvoudige wijze beantwoord kan worden, bijvoorbeeld doordat de raad hierover vragen kan stellen aan het college, vinden wij een onderwerp vaak minder geschikt. Een onderwerp kan wel geschikt zijn als de raad geen grip of zicht heeft op een bepaald beleidsterrein.

Een rekenkameronderzoek kan ook geschikt zijn als:

- er aanwijzingen zijn dat de gemeente of een instelling die aan de gemeente gerelateerd is bepaalde activiteiten niet goed uitvoert,
- er vermoedens zijn dat het geld niet wordt besteed zoals het bedoeld is,
- de uitvoering niet het gewenste effect heeft,
- er vanuit de samenleving klachten zijn over het functioneren van de gemeente of een instelling die aan de gemeente gerelateerd is.

Type onderzoek

De rekenkamercommissie kan verschillende soorten onderzoeken uitvoeren:

- Ex-post onderzoek. Dit zijn evaluatieve onderzoeken naar doeltreffendheid, doelmatigheid en/of rechtmatigheid. Daarin evalueren we achteraf het beleid en/of de uitvoering. Dit type onderzoek komt het meest voor;
- Ex-ante onderzoek. Dit is toekomstgericht onderzoek, bijvoorbeeld onderzoek naar de verwachte (neven)effecten en/of de uitvoerbaarheid van beleidsvoornemens. Dit type onderzoek komt niet vaak voor. De rekenkamercommissie is wat terughoudend met dit soort onderzoeken;
- Quick scan. Dit is een klein onderzoek met maar een paar onderzoeksvragen, die we snel kunnen beantwoorden zonder uitgebreide documentenstudie. Het doel is een globale evaluatie, waarbij we de belangrijkste kansen, knelpunten en verbetermogelijkheden benoemen. De resultaten van de quick scan kunnen aanleiding geven tot een uitgebreidere analyse. Ook het direct doorvoeren van aangetroffen quick wins kan een vervolgstap zijn. De praktijk leert dat de meeste onderzoeksvragen echter niet 'quick' te beantwoorden zijn. De rekenkamercommissie is dan ook wat terughoudend met de inzet van dit instrument.

Al deze typen rekenkameronderzoeken richten zich meestal ook op de rol van de raad en het college.

Timing van onderzoek

Bij de keuze van een onderwerp is het belangrijk om rekening te houden met de minimale doorlooptijd van negen maanden. Als de resultaten van het onderzoek al binnen enkele maanden beschikbaar moeten zijn,

is een regulier rekenkameronderzoek wellicht niet het meest geschikte middel. In overleg kunnen we kijken hoe een onderzoeksvraag sneller beantwoord kan worden.

Nadere informatie

Voor informatie over eerder uitgevoerde onderzoeken kunt u ook kijken op onze website:

www.rkvalleienveluwerand.nl.